

A KÖZGAZDÁSZKÉPZÉS TANTERVEINEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

A Budapesti Corvinus Egyetem Közgazdaságtudományi Karának oktatási profiljában kiemelkedő szerepet játszik a közgazdasági képzés. Oktatási programunk célja, hogy képzéseinket a nemzetközi sztenderdekhez igazítsuk, törekszünk arra, hogy a sajátosságok megőrzése mellett hallgatónk ugyanolyan tudással rendelkezzenek, mint a világ vezető ilyen jellegű intézményeiben. Ennek érdekében folyamatosan nyomon követjük partneregyetemünk tanterveinek fejlesztését, ezeket adaptáljuk oktatási programjainkba. Emellett létrehoztunk és létrehozunk közös oktatási programokat nyugati egyetemekkel. Ennek során kölcsönösen elfogadjuk egymás tárgyait és ez is bizonyítja, hogy teljesítményünket a nemzetközi szakmai közvélemény elismeri. Ilyen közös oktatási programot alakítottunk ki a németországi bambergi egyetemmel, a holland groningeni egyetemmel, a szintén holland nijmegeni egyetemmel.

A közös oktatási programok mellett hangsúlyt helyezünk oktatási programjaink folyamatos összevetésére a vezető egyetemekéivel és figyelembe vesszük azoknak a munkáltatóknak a véleményét is, akik végzett hallgatónkat jelentős számban foglalkoztatják.

A tantervek összehasonlítása során a kar programjai közül kettőt, egy alapszakos és egy mesterszakos programot teszünk vizsgálat tárgyává. Ezzel kapcsolatban érzékelhető a különbség a nyugati gyakorlathoz képest: Magyarországon sok az alapszak, és túl nagy energiát fordítunk az alapszakokra, sokkal kevesebbet a mesterszakra, és főleg a doktori programokra. Alapszakjaink közül leginkább az *alkalmazott közgazdaságtan* (Economics) felel meg a bevett nemzetközi fogalmaknak, ezért ezt vizsgáltuk. Mesterszakjaink közül pedig a *közgazdasági elemző* társítható a Finance and Economics mesterprogramhoz, ami minden jelentős egyetem kínálatában megtalálható.

ALKALMAZOTT KÖZGAZDASÁGTAN ALAPSZAK

Az alkalmazott közgazdaságtan (AK) tantervét összevetettük a Sorbonne, a bambergi egyetem, a milánói Bocconi egyetem és a London School of Economics tanterveivel. A programok elnevezése a következő:

Sorbonne:	Economics and Management,
Bambergi egyetem:	European Economic Studies,
Bocconi:	Economics
London School of Economics:	Economics

Csak a kötelező tárgyak listáját tekintettük át, és a programok hosszúsága között is különbség van. Az összehasonlíthatóság kedvéért egy táblázatban szerepeltettük az AK és a többi intézmény kötelező tárgyait. Az összevetést az *1. táblázat* mutatja.

1. táblázat: Közgazdasági alapszakok kötelező tárgyainak összevetése

BCE	Bamberg	Sorbonne	Bocconi	LSE
Informatika	Mikroökonómia I.	Adózástan	Gazdaságtörténet	Bevezetés a közgazdaságtanba
Gazdaságpolitika	Makroökonómia I.	Az előrejelzések eszközei	Jog I.	Makroökonómia
Közgazdasági elméletek története	Matematikai alapok I.	Bevezetés a jogba	Jog II.	Matematika I-II.
Magyar gazdaságtörténet	Statisztika	Bevezetés a közgazdaságtanba	Költségvetés	Mikroökonómia
Makroökonómia	Mikroökonómia II.	Büntetőjog	Közgazdaságtan I.	Ökonometria
Makroökonómiai modellépítés	Makroökonómia II.	Gazdaság-informatika	Közgazdaságtan II.	Statisztika I-II.
Matematikai alapok I.	Matematikai alapok II.	Humán erőforrás gazdaságtan	Közpénzügyek	
Matematikai alapok II.	Statisztika II.	Kereskedelmi jog	Management	
Mikroökonómia I.	Statisztika II.	Közgazdasági és társadalomtörténet	Matematika I.	
Mikroökonómia II	Európai gazdaságpolitika	Közgazdasági és társadalomtörténet	Matematika II.	
Nemzetközi gazdaságtan	Bevezetés a társadalomkutatásba I.	Közgazdaságtan	Monetáris közgazdaságtan	
Operációkutatás	Empirikus mikro- és makroökonómia	Közgazdaságtan	Pénzügyi intézmények	
Ökonometria I.	Vállalatgazdaságtan I.	Kutatásmódszertan	Pénzügyi közgazdaságtan	
Ökonometria II.	Bevezetés az empirikus társadalomkutatásba II.	Makroökonómia	Pénzügyi piacok elmélete	
Összehasonlító gazdaságtan	Vállalatgazdaságtan I.	Marketing I.	Pénzügyi rendszer	
Pénzügytan	Bevezetés az empirikus társadalomkutatásba II.	Marketing II.	Statisztika	
Piacszervezetek	Vállalatgazdaságtan II.	Mikroökonómia	Statisztika	
Programozási gyakorlatok	Vállalatgazdaságtan II.	Munkaügyi jog	Számítástechnika	
Statisztika I.	Vertiefung I-II.	Nemzetközi gazdaságtan	Számvitel	
Statisztika II.		Nemzetközi kapcsolatok	Üzleti jog	
Számvitel		Pénzügyi jog	Vállalati pénzügyek	
Vállalatgazdaságtan		Pénzügyi matematika		
Vállalati pénzügyek		Pénzügytan		
Világ gazdaságtan		Számítástechnika		
		Számvitel		
		Szociálpszichológia		
		Vállalatelmélet		

KÖZGAZDASÁGI ELEMZŐ MESTERSZAK

A közgazdasági elemző mesterszakot hasonló formában vetjük össze a többi egyetem tanterveivel. Ezek a következők:

- Sorbonne: Master in Economics
- Bamberg: Master in European Economic Studies
- LSE: Master in Finance and Economics
- Bocconi: Master of Economics and Social Sciences
- Harvard: Graduate in Economics

Az összevetést a 2. táblázat tartalmazza.

2. táblázat: Közgazdasági mesterszakok kötelező tárgyainak összevetése

BCE	Sorbonne	Bamberg	Bocconi	LSE	Harvard
Banküzemtan	Egészséggazdaságtan	Dinamikus közgazdaságtan	Haladó matematika	Makroökonómia	Közgazdaságtan I-II
Gazdasági kormányzás	Európai gazdaságpolitika és globalizáció	Haladó makroökonómia	Haladó statisztika	Mikroökonómia	Kvantitatív módszerek
Haladó elmélet-történet	Fejlesztésgazdaságtan	Haladó mikroökonómia	Intézmények, kormányzás és társadalom	Ökonometria	Ökonometria
Haladó makroökonómia	Gazdasági növekedés	Ökonometria	Ökonometria	Pénzügy	
Haladó mikroökonómia	Iparági szerkezetek		Versenyjog		
Haladó pénzügyek	Ismeretelmélet és elmélet-történet				
Idősori módszerek	Makroökonómia				
Iparági szerkezetek	Mikroökonómia				
Reálgazdasági folyamatok elemzése	Munkagazdaságtan				
Statisztikai modellek	Ökonometria				
	Pénzügytan				
	Politikai gazdaságtan				
	Szervezetelmélet				

A tantervek összehasonlítása alapján látható, hogy alapszakon lényegében az európai sztenderdet követjük. Az alapvető ismereteket átadjuk, talán annyit lehet megjegyezni, hogy kevésbé merjük vállalni saját specialitásunk megjelenítését, a magyar közgazdasági hagyományt nem eléggé közvetítjük, amit minden ország bátrabban megtesz.

A német nyelvterületen működő programok összehasonlítása alapján az is látható, hogy a nyugati intézmények a képzésben erőteljesebben jelenítik meg a kompetenciák fejlesztését. Külön tárgyakat, kreditértéket rendelnek a szociális és kommunikációs képességekhez. Ez a hazai egyetemi gyakorlatban sem vert még gyökeret. A Közgazdaságtudományi Karon a 2011/2012-es tanévben vezetünk be egy ilyen tárgyat, mert eddigi tapasztalataink azt mutatják, hogy hallgatóink nem a szakismertben, hanem annak átadásában, közvetítésében vannak lemaradva nyugati társaikhoz képest.

A harmadik különbség az önálló munka, a választás lehetőségének biztosítása. Bár a tantervekből kevésbé látszik, de a nyugati egyetemeken az oktatási programnak szervezettebb része az elmélyülés a hallgató által választott diszciplínában. Az önálló kutatás, önálló munka kereteinek megteremtése fontos részét alkotja a programnak, nálunk ez egyelőre kevésbé érvényesül. Célunk, hogy a digitális tananyagok bevezetésével a hallgatói önállóságot, önálló munkavégzést is erősítsük.

A fő tantervi különbség a mesterszakon van, mert itt sokkal több a kötelező tárgyunk az európai és észak-amerikai normánál. Még a szélsőségesen kevés brit és amerikai példát leszámítva is alacsonyabb a kötelező órák száma a magyarnál. Úgy

tűnik, hogy a nyugati egyetemeken jobban bíznak a hallgatók öntevékenységében, erősebben építenek a tanórán kívüli aktivitásra. Külön kiemelendő, hogy olyan speciális projekteket, oktatási formákat használnak, amelyben a leendő munkaadók részt vesznek a képzésben. A hallgatók ezáltal közelebb kerülnek a munkahelyhez és a munkaadók is sikerebben tudják kiválasztani a számukra megfelelő munkavállalót.

A karon mi is nagy hangsúlyt helyezünk külsős partnerek bevonására. Sok címzetes docensünk, címzetes egyetemi tanárunk van, akik részt is vesznek az oktatásban. A mesterszakok esetében elkezdjük felállítani a tanácsadó testületeket, amik segíthetik az operatív tantervek felülvizsgálatát. Emellett, ezt a folyamatot erősítve van szükség arra, hogy speciális projekteket indítsunk a munkaadókkal közösen. Ettől az évtől kezdve *mentorprogramot* indítottunk, amelynek keretében mesterszakos hallgatóinkat végzett hallgatóink karriertanácsokkal, szakmai iránymutatással segítik.

A hagyományos mesterszakok mellett emiatt nagy figyelmet kell fordítani a szakirányú továbbképzésekre, amit általában *rövid mesternek*, vagy *második mesternek* neveznek. Ezek a továbbképzések jellegzetesen egy-egy konkrét szakterületre készítenek fel, nem vagy csak nagyon kevésbé adnak átfogó elméleti alapot, sokkal inkább részletekbe menő, speciális ismeretköröket biztosítanak. A karnak ezek a szakirányú továbbképzései jellegzetesen a magyar piacra, magyar nagyvállalati körre és a hazai államigazgatásra irányulnak. Ezzel szemben a következő időszakban nemzetköziesíteni kell ezeket, lehetőleg angolul vagy más idegen nyelven is el kell kezdeni a képzést, multinacionális vállalatokat kell bevonni az oktatásba és az oktatás felügyeletébe. Ez a folyamat a többi nyugat-európai országban sokkal előrehaladottabb állapotban van. A német és a francia cégek egyetemeket tartanak el ebben a formában. Nem pénzeket osztogatnak, ami a magyar gyakorlatra inkább jellemző, hanem megrendeléseket adnak, ami segíti az oktatási folyamat egészének korszerűsítését, mert információkat nyújt a munkafolyamat változásairól. Ez kitörési pont lehet a kar és persze az egyetem számára is.

TRAUTMANN LÁSZLÓ